

Manuál veřejných prostranství pro město Lanškroun

NÁVRHOVÁ ČÁST

NÁVRHOVÁ ČÁST

C.1 - Celoměstské koncepce VP

C.2 - Principy navrhování VP pro město Lanškroun

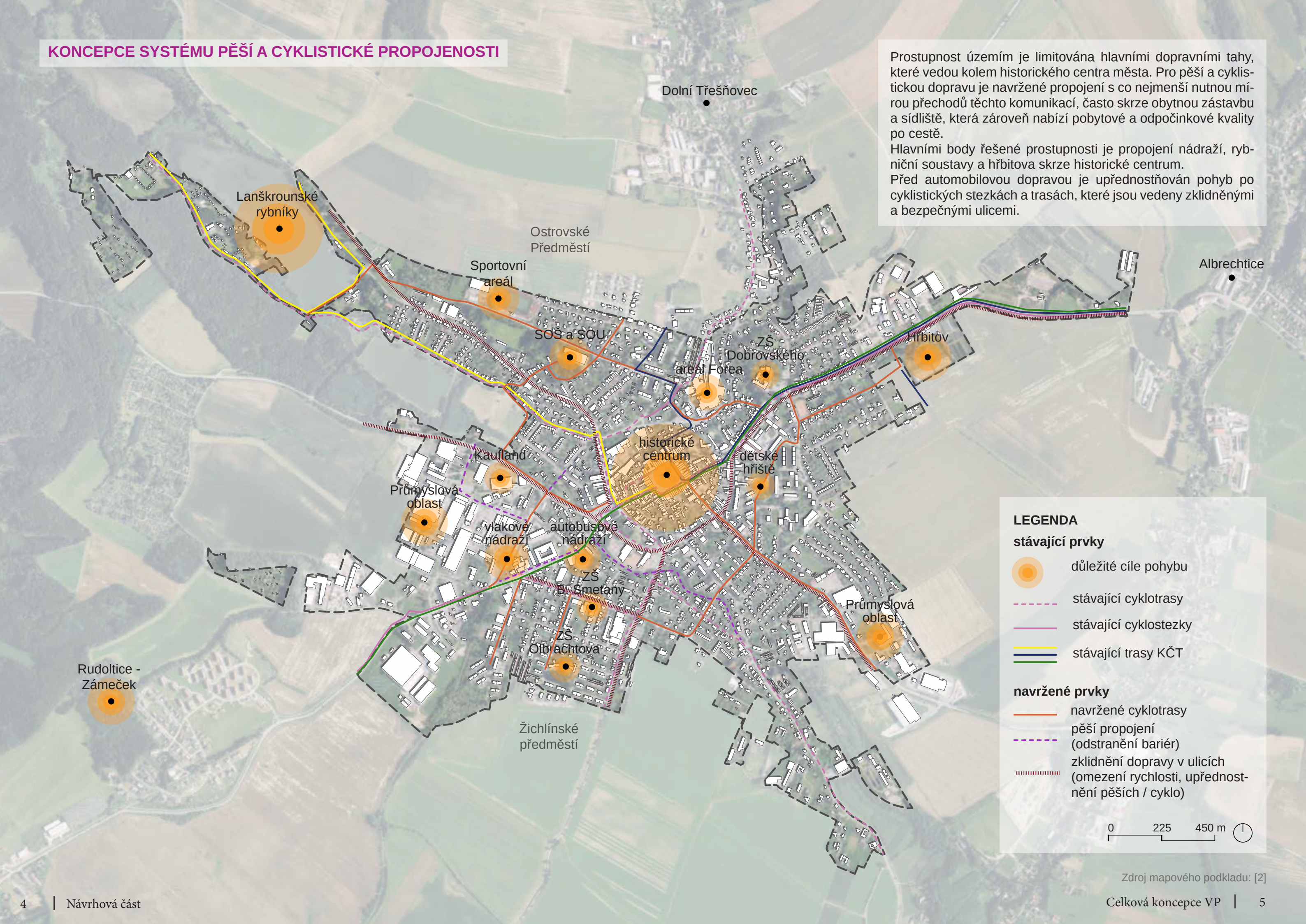
C.3 - Doporučení pro mobiliář a vybavení

C.4 - Aplikace principů na konkrétní typy VP

Prostupnost územím je limitována hlavními dopravními tahy, které vedou kolem historického centra města. Pro pěší a cyklistickou dopravu je navrženo propojení s co nejmenší nutnou mírou přechodů těchto komunikací, často skrze obytnou zástavbu a sídliště, která zároveň nabízí pobytové a odpočinkové kvality po cestě.

Hlavními body řešené prostupnosti je propojení nádraží, rybníční soustavy a hřbitova skrze historické centrum.

Před automobilovou dopravou je upřednostňován pohyb po cyklistických stezkách a trasách, které jsou vedeny zklidněnými a bezpečnými ulicemi.

LEGENDA

stávající prvky

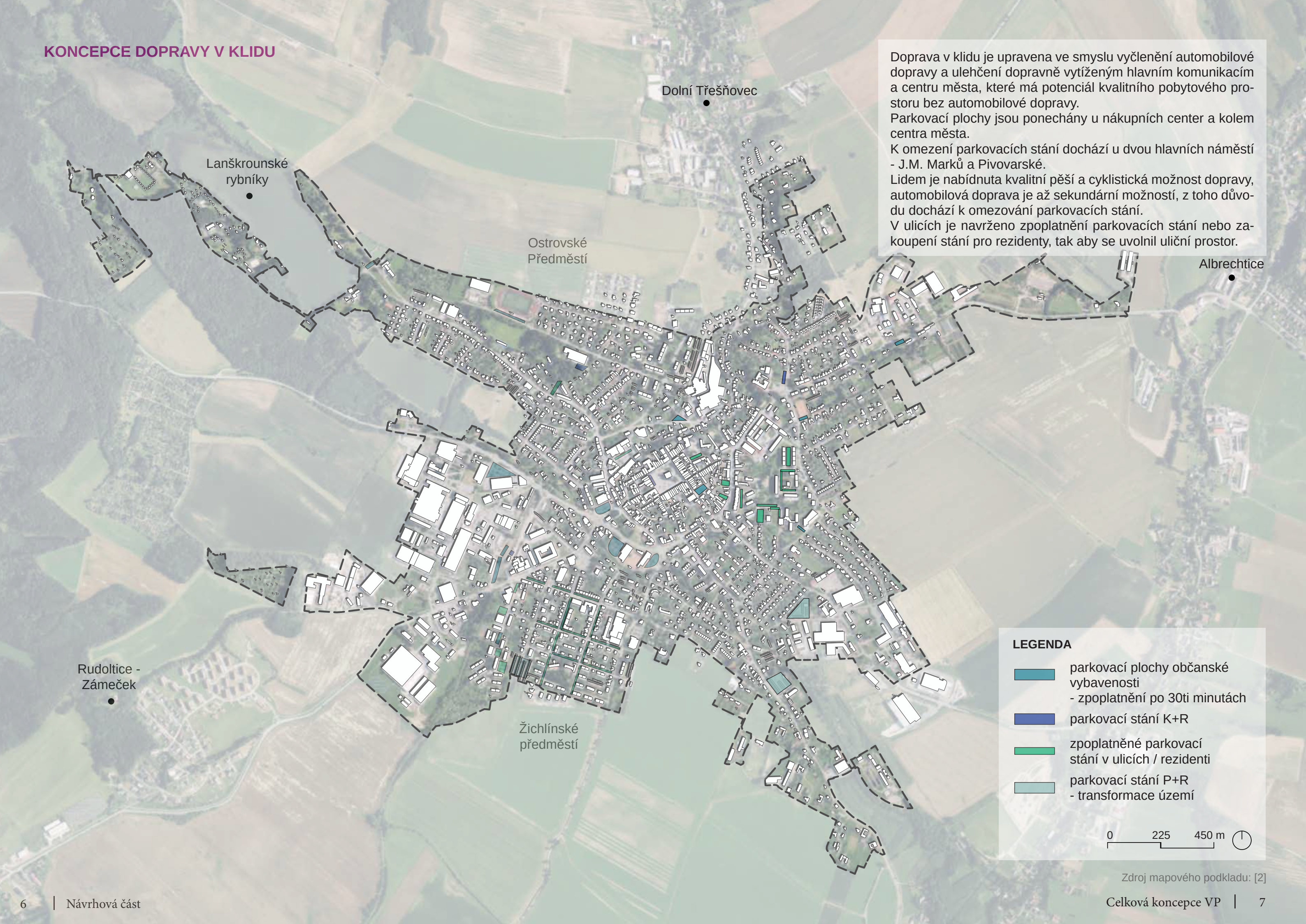
- důležité cíle pohybu
- stávající cyklotrasy
- stávající cyklostezky
- stávající trasy KČT

navržené prvky

- navržené cyklotrasy
- pěší propojení (odstranění bariér)
- zklidnění dopravy v ulicích (omezení rychlosti, upřednostnění pěších / cyklo)

0 225 450 m

KONCEPCE DOPRAVY V KLIDU

Doprava v klidu je upravena ve smyslu vyčlenění automobilové dopravy a ulehčení dopravně vytíženým hlavním komunikacím a centru města, které má potenciál kvalitního pobytového prostoru bez automobilové dopravy. Parkovací plochy jsou ponechány u nákupních center a kolem centra města. K omezení parkovacích stání dochází u dvou hlavních náměstí - J.M. Marků a Pivovarské. Lidem je nabídnuta kvalitní pěší a cyklistická možnost dopravy, automobilová doprava je až sekundární možností, z toho důvodu dochází k omezování parkovacích stání. V ulicích je navrženo zpoplatnění parkovacích stání nebo zakoupení stání pro rezidenty, tak aby se uvolnil uliční prostor.

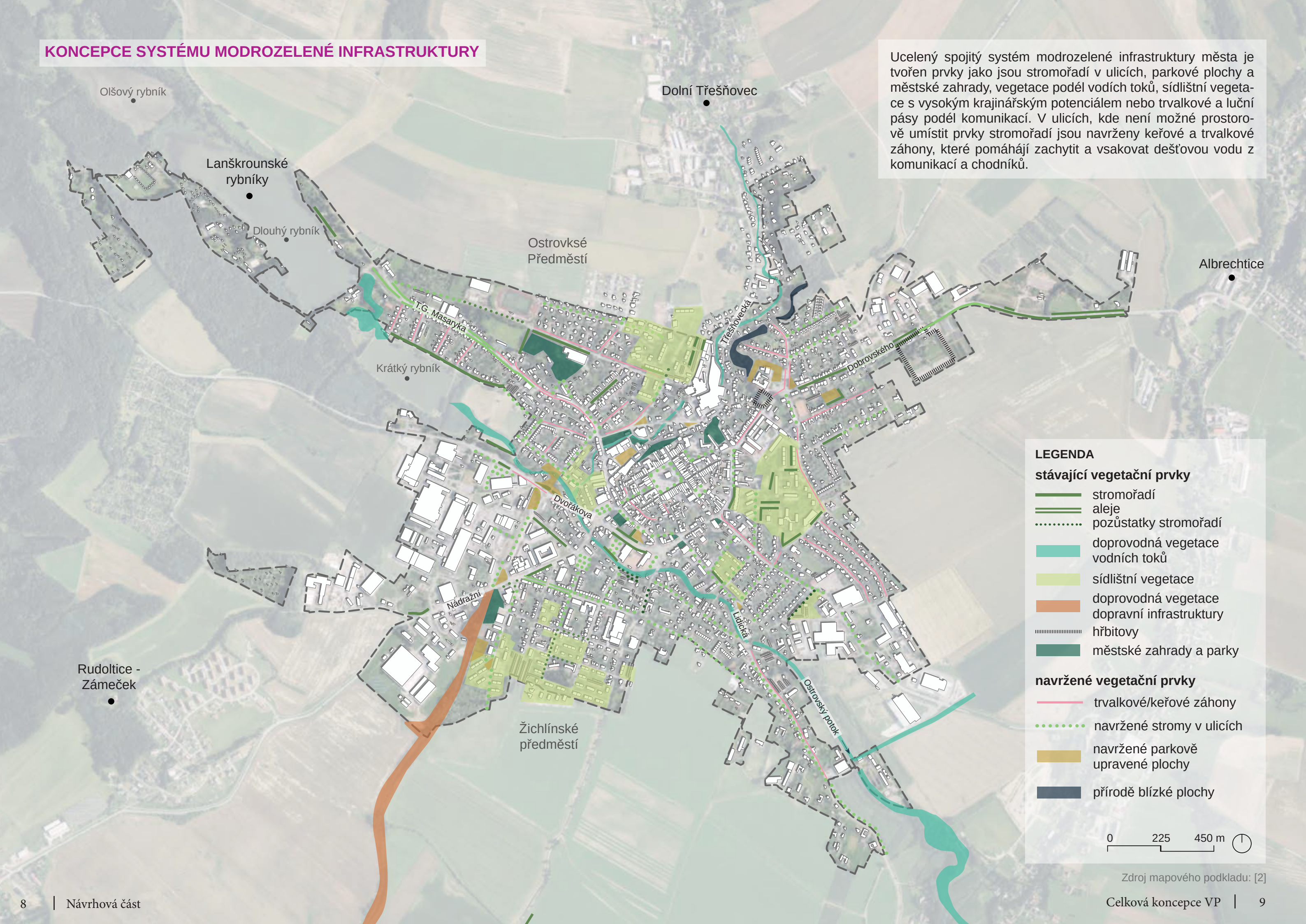
LEGENDA

- parkovací plochy občanské vybavenosti - zpoplatnění po 30ti minutách
- parkovací stání K+R
- zpoplatněné parkovací stání v ulicích / rezidenti
- parkovací stání P+R - transformace území

0 225 450 m

Zdroj mapového podkladu: [2]

Ucelený spojitý systém modrozelené infrastruktury města je tvořen prvky jako jsou stromořadí v ulicích, parkové plochy a městské zahrady, vegetace podél vodních toků, sídlištní vegetace s vysokým krajinářským potenciálem nebo trvalkové a luční pásy podél komunikací. V ulicích, kde není možné prostorově umístit prvky stromořadí jsou navrženy keřové a trvalkové záhony, které pomáhají zachytit a vsakovat dešťovou vodu z komunikací a chodníků.

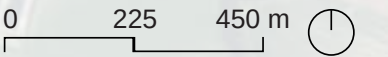
LEGENDA

stávající vegetační prvky

- stromořadí
- aleje
- pozůstatky stromořadí
- doprovodná vegetace vodních toků
- sídlištní vegetace
- doprovodná vegetace dopravní infrastruktury
- hřbitovy
- městské zahrady a parky

navržené vegetační prvky

- trvalkové/keřové záhony
- navržené stromy v ulicích
- navržené parkově upravené plochy
- přírodě blízké plochy

Zdroj mapového podkladu: [2]

NÁVRHOVÁ ČÁST

C.1 - Celoměstské koncepce VP

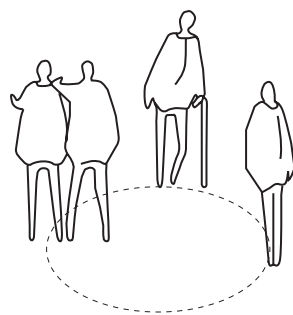
C.2 - Principy navrhování VP pro město Lanškroun

C.3 - Doporučení pro mobiliář a vybavení

C.4 - Aplikace principů na konkrétní typy VP

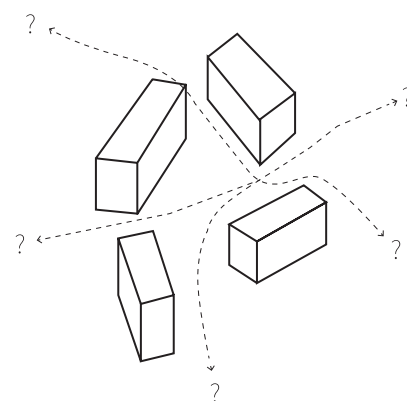
1) LIDÉ

- lidské měřítko
- podpora komunitního života
- optické vazby pomáhající k orientaci
- podpora živých parterů
- kulturní vyžití

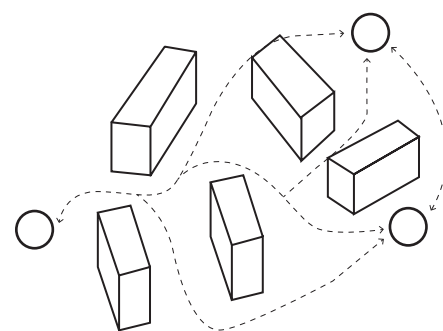
2) KONTEXT

- propojení prostorů v rámci celého města
- revitalizace a nové stavby s přesahem do okolí

3) PROSTUPNOST

- pěší a cyklistické propojení napříč městem
- propojení města s okolní krajinou
- bezpečnost pro pěší a cyklisty
- eliminace bariér

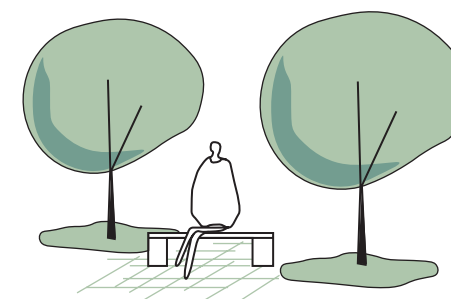
4) IDENTITA

- mozaika lehce rozpoznatelných částí města podle jejich identity
- zjednodušení orientace
- specifický mobiliář a vybavení pro odlišné charaktery

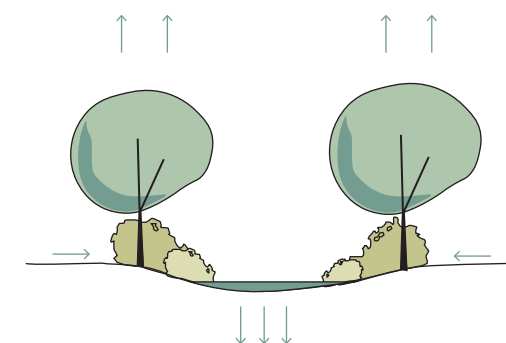
5) POBYT

- kvalitní pobytové plochy
- kvalitní mobiliář a vybavení pro pobyt

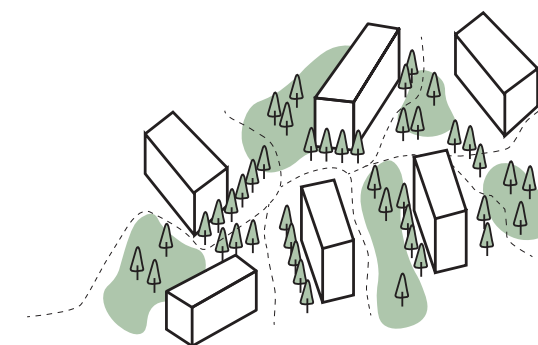
6) VODA

- hospodaření s dešťovou vodou
- spojitý systém modrozelené infrastruktury
- zachycení dešťové vody v místě dopadu
- snížení odtoku
- ochlazení mikroklimatu
- snížení tepelných ostrovů
- využití potenciálu vodních toků

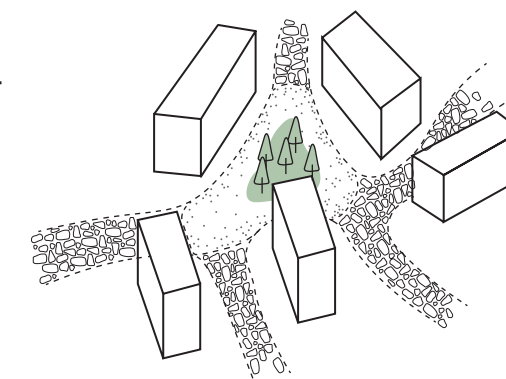
7) VEGETACE

- propojený systém vegetačních ploch
- vzrostlé stromy v ulicích
- dostupnost vegetace v rámci zastavěné části města
- koncepční přístup k vegetaci a její plánování
- poskytnutí stínu
- ochlazení mikroklimatu, snížení tepelných ostrovů

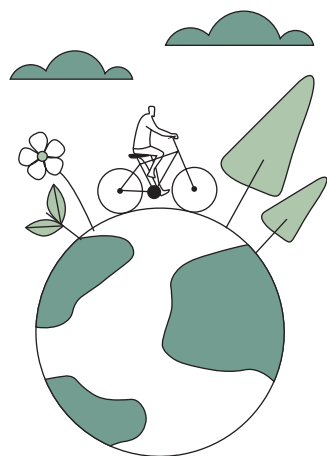
8) MATERIÁLY

- sjednocení materiálů pro jednotlivé části města, které fungují i jako celek
- propustné, kvalitní a místní materiály

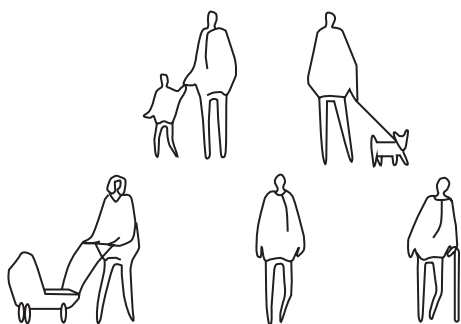
9) ZDRAVÍ

- zlepšení kvality ovzduší
- snižování teplot
- poskytnutí fyzické i psychické pohody
- minimalizace světelného znečištění

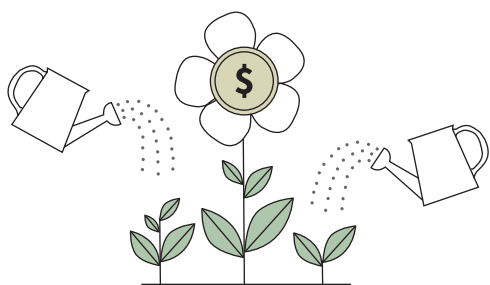
10) MULTIFUNKCE

- prostory s možným využitím všemi generacemi
- bezpečná prostředí pro dívky, matky s dětmi, děti, seniory i zdravotně indisponované
- bezbariérové možnosti

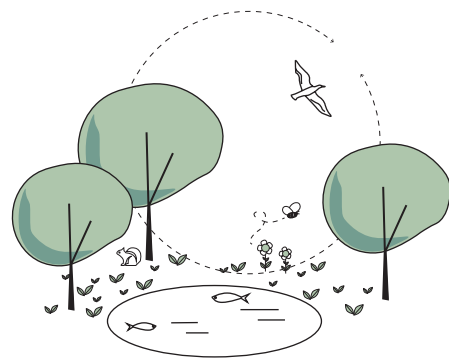
11) EKONOMIKA

- vhodný plán údržby a péče o vegetační prvky
- zvýšení turismu, obrát ekonomiky
- podpora bydlení a podnikání

12) BIODIVERZITA

- plochy pro možnost zvýšení biodiverzity
- zvýšení ekosystémových funkcí

NÁVRHOVÁ ČÁST

C.1 - Celoměstské koncepce VP

C.2 - Principy navrhování VP pro město Lanškroun

C.3 - Doporučení pro mobiliář a vybavení

C.4 - Aplikace principů na konkrétní typy VP

DOPORUČENÍ PRO MATERIÁLY A MOBILIÁŘ

* Současně s vypracováním diplomové práce vznikla iniciativa města pro zpracování katalogu městského mobiliáře. Následující kapitola se věnuje pouze obecným doporučením pro mobiliář, vybavení a povrchy s charakterově odpovídajícími příklady, nejedná se o katalog jednotlivých výrobků a výrobců. Tvorbou katalogu se zabývá ateliér krajinářské architektury Per Partes.

Historické jádro města

Historické jádro města je utvářeno nejen budovami, ale i povrchy mezi nimi. Zvolením správného materiálu lze docílit zvýraznění samotného prostoru. Možnosti využití povrchů vycházejí z kontextu ale i místních jedinečných charakteristik. V centru města dominuje maloformátová žulová dlažba ve vějířové skladbě. Kolem radnice je dále utvořena mozaika z různých barev tohoto materiálu.

Pro historické jádro města je zcela vhodné použití maloformátové žulové dlažby s možností kombinace s kamennou dlažbou většího formátu a žlovými obrubami. Vhodné je střídání maximálně dvou barevností dlažby, aby nedocházelo k vizuálně rušivému efektu.

Mobiliář by měl být v jednotné barvě a materiálu - vhodné použití dřevěných prvků v kombinaci s antracitovými kovovými konstrukcemi.

Zcela nevhodné je v této části používat živичné povrchy a překrývat jimi historickou dlažbu. Nevhodné je použití jakékoliv betonové a zámkové dlažby.

Příklady materiálů a mobiliáře

<https://www.streetpark.eu/en/>

Sídlištní charakter

Pro sídlištní charakter je vhodné použití materiálů, které přispívají ke zlepšení klimatických podmínek.

Doporučenými materiály pro tuto část jsou propustné materiály jako mlatové cesty a plochy, dlažby s propustnými štěrkovými nebo zatravňovacími sparami. Pro větší plochy je možné použít i litého betonu nebo velkoformátové betonové dlažby se spádem dešťové vody do trvalkových záhonů. Pro jezdové plochy je možné použít asfaltbetonový povrch nebo drenážní beton, pro parkovací plochy je doporučeno použít zatravňovací dlažbu v podobě betonových pásů nebo kostek.

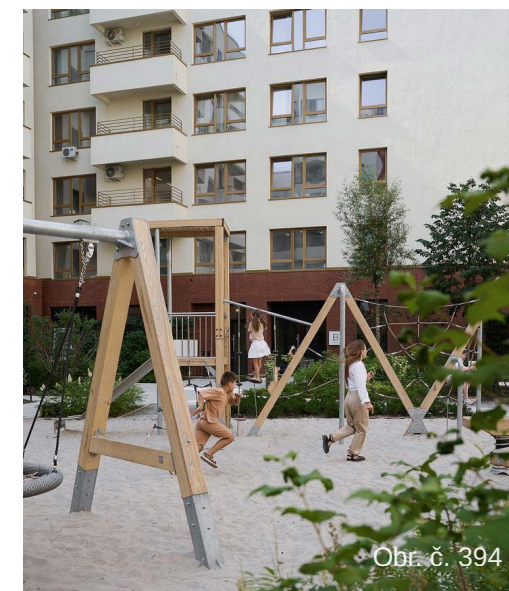
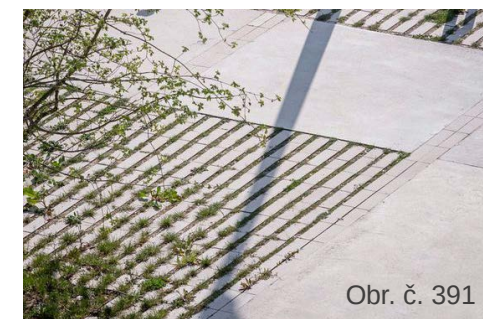
Mobiliář by měl mít multifunkční charakter pro různé funkce a věkové kategorie. Barevně by měl být buď v soukadu s okolními prvky nebo s nimi naopak hravě kontrastovat - možné použití barevných kovových konstrukcí. Pobytové prvky mohou být alternativního charakteru (lehátka, mola, křesla apod.)

Pro prvky dětských hřišť by měly být vybírány multifunkční prvky přírodního charakteru -> dřevěné prvky splývající s okolím.

Pro pěší cesty, pobytové a herní plochy je nevhodné použití maloformátové betonové a jakékoliv zámkové dlažby nebo živичných povrchů.

Příklady materiálů a mobiliáře

Charakter obytných čtvrtí rodinných domů a novodobý charakter

Okolí rodinných domů a městských vil by měl odrážet každodenní funkčnost a praktičnost spolu s reprezentativními vlastnostmi.

Vhodné je použití kvalitních a trvanlivých materiálů v podobě kamenných malo až středně formátových dlažeb. Vhodná je kombinace maximálně dvou barevných provedení. Celková identita by měla vyjadřovat moderní, soudobý a funkční charakter.

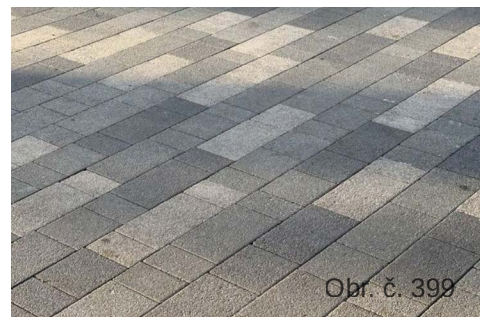
Pro možné zklidnění dopravy je vhodné použití kamenné dlažby namísto živičného povrchu. Pro parkovací plochy je doporučeno použití zatravnovací dlažby v podobě úzkých betonových pásů.

Mobiliář představuje prostor k odpočinku pro kolem jdoucí a turisty, nepředpokládá se větší využívání rezidenty. Měl by představovat funkčnost, ale i eleganci a mít reprezentativní charakter.

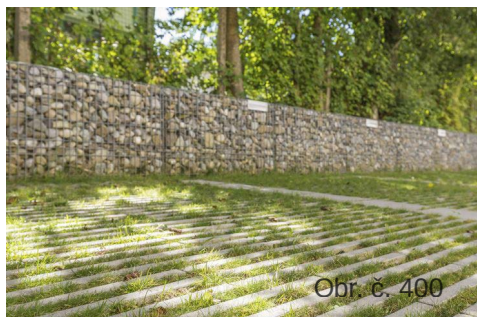

Nevhodné je použití betonové zámkové dlažby v různých barevných kombinacích nebo živičný povrch na pochozí plochy.

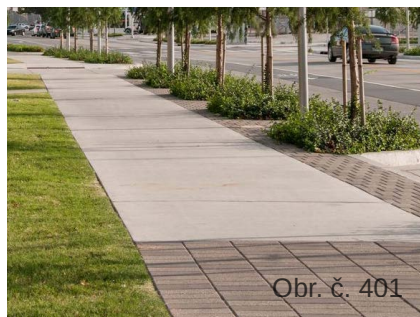
Příklady materiálů a mobiliáře

Obr. č. 399

Obr. č. 400

Obr. č. 401

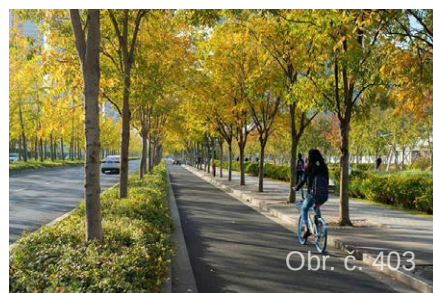
Obr. č. 404

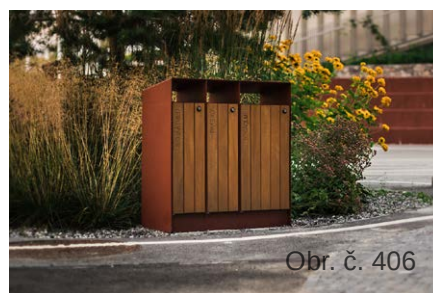
Obr. č. 402

Obr. č. 405

Obr. č. 403

Obr. č. 406

Charakter velkoplošných průmyslových areálů

Pro průmyslové areály je vhodné použití prefabrikovaných i živičných materiálů s eliminací velkých zpevněných ploch a umožněním zasakování dešťové vody.

Prefabrikované materiály i živičné povrchy jsou univerzální a dají se jednoduše nahradit.

Areály je vhodné doplnit kvalitní pobytovou plochou a funkčním mobiliářem pro zaměstnance v podobě piknikových stolů a různých odpočívadel. Možné použití barevných provedení mobiliáře. Mobiliář by měl být funkční a bytelný s jednoduchou možností náhrady.

Vhodné je použití zatravnovací dlažby v podobě prefabrikovaných betonových pásů. Pro pochozí plochy je vhodná betonová dlažba malého formátu jednotné barvy.

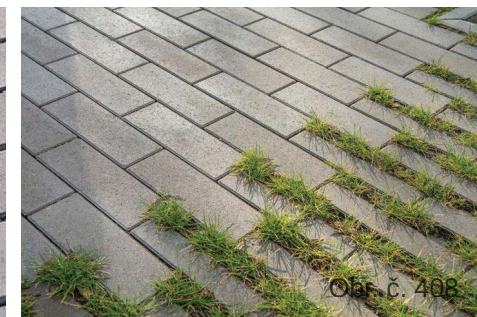

Nevhodné je použití zámkové dlažby. Nevhodné je použití více kombinací barevných provedení betonových prefabrikovaných dlažeb.

Příklady materiálů a mobiliáře

Obr. č. 407

Obr. č. 408

Obr. č. 409

Obr. č. 410

Obr. č. 411

Obr. č. 413

Obr. č. 412

Obr. č. 414

Vesnický charakter se zemědělskými usedlostmi

V této části je vhodné použití jednoduše nahraditelných prefabrikovaných ale propustných ořírodních materiálů.

Pro pochozí povrchy je vhodná kvalitní betonová dlažba v kombinaci s žulovými obrubami a krajníky, mlatové povrchy nebo kamenná dlažba.

Pro jezdrové plochy a cyklistické stezky je vhodné použití živiceho povrchu, může být i kolorovaný v případě optického oddělení cyklostezky.

Mobiliář plní pobytovou funkci v místech pro možná setkávání, měl by být funkčního, neplánovitého charakteru, možné alternativní barevné prvky.

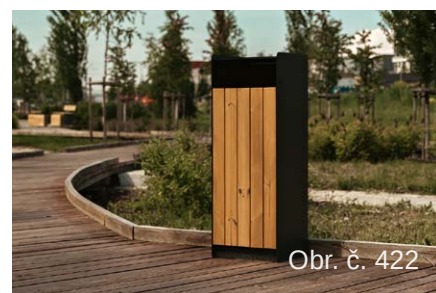
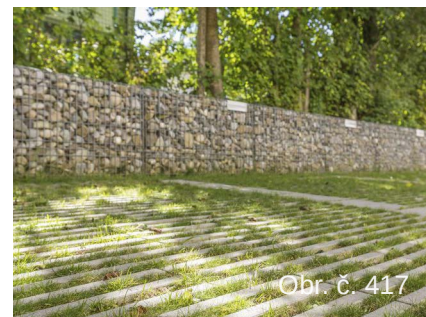
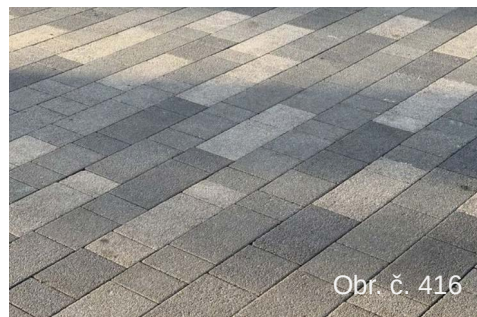
Součástí prostoru by měla být dětská hřiště, která jsou vybavena multifunkčními přírodními herními prvky.

Parkovací plochy by měly být provedeny z propustných nebo zatravnovacích povrchů.

Nepoužívat barevnou zámkovou dlažbu, plastové barevné herní prvky s monofunkčním využitím.

Příklady materiálů a mobiliáře

Charakter zahrádkářských osad

V této části je vhodné použití přírodních a propustných materiálů.

Mobiliář by měl podporovat a umožňovat komunitní život a setkávání, měl by být jednoduše nahraditelný a mít přírodní charakter.

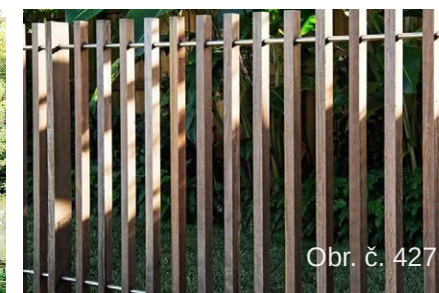
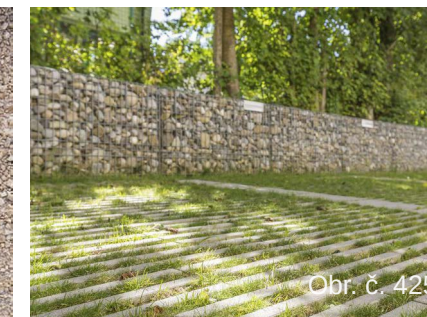
Pro parkovací plochy vhodné použít šterkotrávník nebo zatravnovací dlažbu.

Sjednocení charakteru pomocí jednotného dřevěného nižšího oplocení.

Zcela nevhodné je použití jakéhokoliv zpevněného materiálu v příliš velké ploše, třeba dbát na propustnost a přírodní materiály. Nevhodné použití výrazných barevných prvků.

Příklady materiálů a mobiliáře

Bezbariérovost a vodící prvky

Jako vodící prvky pro nevidomé je doporučeno volit prvky barevně a materiálově sladěné s materiály pro daný charakter lokality města.

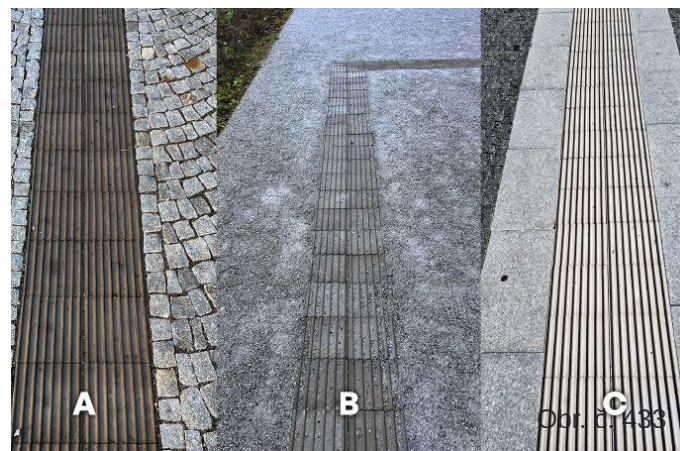
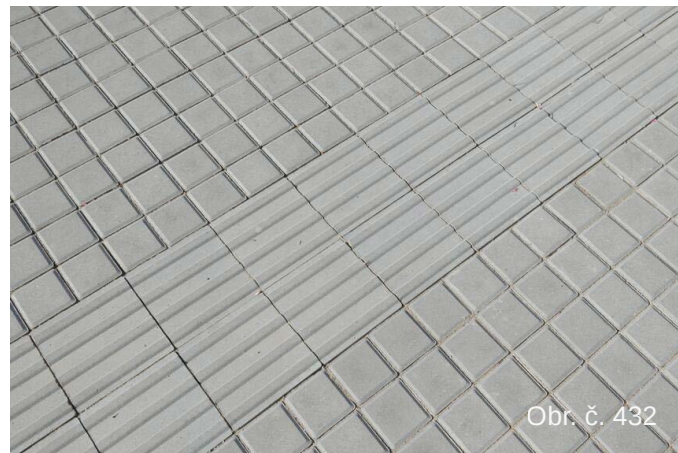
Pro historické centru je vhodné použití žulových kostek s výstupky ve světlejší nebo stejné barvě jako okolní žulová dlažba.

Pro ostatní části města je doporučeno použití liniových vodících prefabrikovaných dlažebních kostek nebo betonové kostky s výstupky pro nevidomé.

Nepoužívat barevnou zámkovou dlažbu.

Příklady materiálů

Obecné - dětská hřiště a odpadní nádoby v ulicích

Pro vybavení dětských a sportovních hřišť je doporučeno používat multifunkční prvky z přírodních materiálů a v přírodních nebo tlumených barvách, tak aby zapadly do okolí.

Volit dětské herní prvky pro možný rozvoj jejich fantazie.

Při navrhování vytvářet kvalitní pobytový prostor i pro rodiče - přístřešek k posezení, vegetační prvky poskytující stín apod.

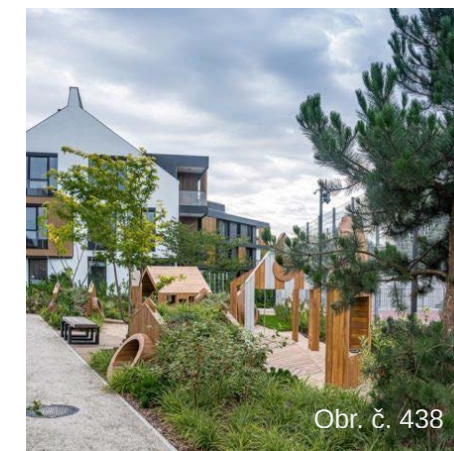
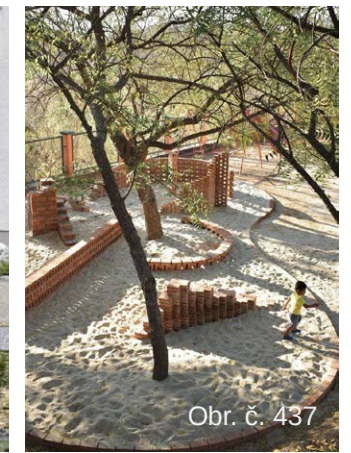
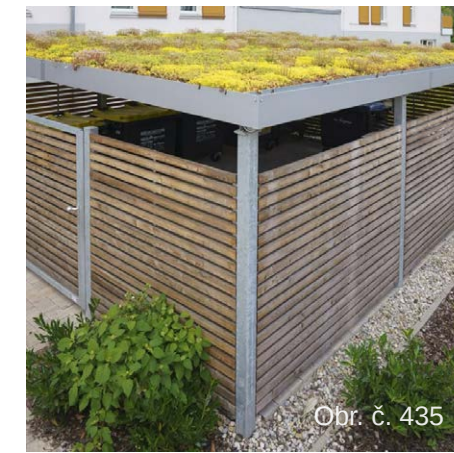
Pro odpadní nádoby v ulicích vytvořit jednotný styl krytí, které umisťovat mimo hlavní optické vazby v prostoru.

Nepoužívat výrazné barevné monofunkční herní prvky pro dětská hřiště. Neoplocovat dětská hřiště. Neumisťovat nádoby na odpad volně do prostoru ulic.

Neumisťovat mobiliář a vegetační prvky bez předchozího koncepčního řešení v rámci celku města.

Příklady vhodných řešení

NÁVRHOVÁ ČÁST

C.1 - Celoměstské koncepce VP

C.2 - Principy navrhování VP pro město Lanškroun

C.3 - Doporučení pro mobiliář a vybavení

C.4 - Aplikace principů na konkrétní typy VP

Současný stav ulice

kulovité javory neposkytující dostatek stínu, hutný charakter

zbytkové nefunkční travnaté plochy

Nekvalitní roztržštěné a nepropustné materiály

Navržený stav ulice

vyšší vzrostlé dřeviny se vzdušnou korunou

trvalkové / keřové záhony pro zadržování dešťové vody

kvalitní prostor pro pěší

kvalitní propustné materiály chodníků (žulové kostky)

Současný stav ulice

rozdílné dřeviny, špatná péče, nevhodné kulovité javory

nevzhledná informační tabule

nekoncepční umístění mobiliáře na nevhodném místě

nefunkční zbytkové travnaté plochy

nepropustné a nekvalitní materiály povrchů

Navržený stav ulice

vyšší vzrostlé dřeviny se vzdušnou korunou

kvalitní pobytový prostor a mobiliář umístěný ve stínu dřevin

trvalkové / keřové záhony pro zadržování dešťové vody

kvalitní propustné materiály chodníků (žulové kostky)

kvalitní prostor pro pěší

jednotná koncepce a identita prostoru

Současný stav parteru náměstí

nejednotný mobiliář, pohled do komunikace, na auta

kulovité javory neposkytující dostatek stínu, hutný charakter

velké množství vizuálního klusteru

nejednotné trvalkové / keřové záhony

odtok dešťové vody do kanalizace

zatížení automobilovou dopravou a parkováním

chybějící jednotná koncepce pro celý prostor

Navržený stav parteru náměstí

vyšší vzrostlé dřeviny se vzdušnou korunou

živý parter s předzahrádkami

kvalitní pobytový prostor

upřednostnění cyklistické dopravy

trvalkové / keřové záhony pro zadržování dešťové vody

kvalitní materiály (žulové kostky, kamenná dlažba)

Současný stav ulice

nedostatečné soukromí pro pobyt u domů
množství popelnic na ulici narušující vizuál prostoru

chybějící chodník pro pěší
parkovací stání navazující na bytové domy bez pěšího oddělení

vhodná výsadba dřevin, nevhodné jejich založení
rabato se štěrkem a geotextilií

nejednotné materiály a jejich barevnost

Navržený stav ulice

doplnění stromořadí po druhé straně ulice

krytí popelnic v ulicích

oddělení soukromého / veřejného prostoru
trvalkové / keřové záhony pro zadržování dešťové vody

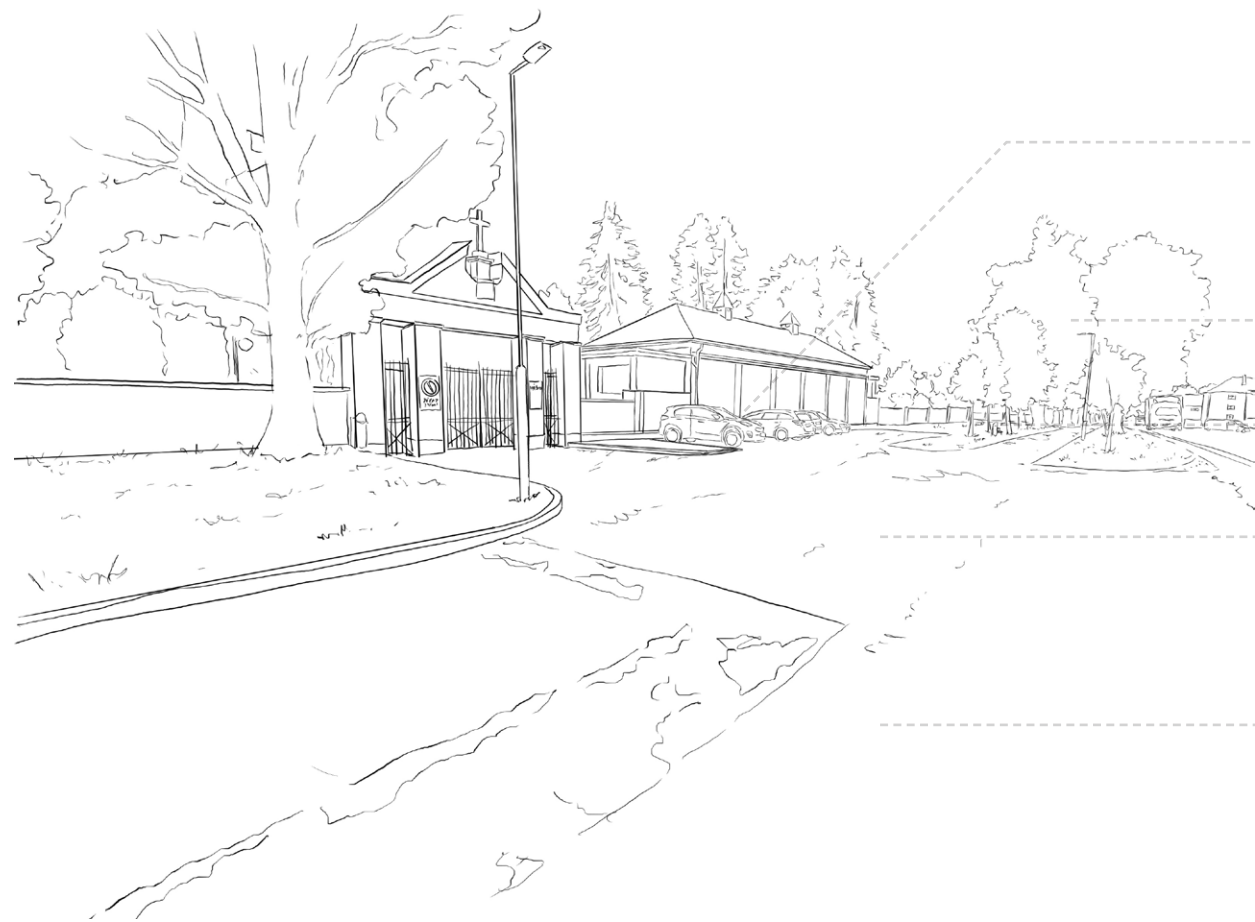
cyklistické napojení

rozšíření a znovuzaložení trvalkových záhonů pro vsak vody

parkovací stání se zatravňovacími sparami

kvalitní prostor pro pěší

Současný stav předprostoru

špatně uspořádané parkování těsně před branou hřbitova

dožívající alej, potřeba budoucí koncepce obnovy

zastaralý poničený mobiliář

neuspořádaný prostor - kolize pěších, automobilů, cyklistů

chybějící lidské měřítko

Navržený stav předprostoru

otevření hlavní brány pro pěší, omezení zakazovacích cedulí

využití zdí pro umístění umění (historické fotografie, příběhy lidí...)

zvýraznění vstupu na hřbitov

parkování mimo vstupní prostor

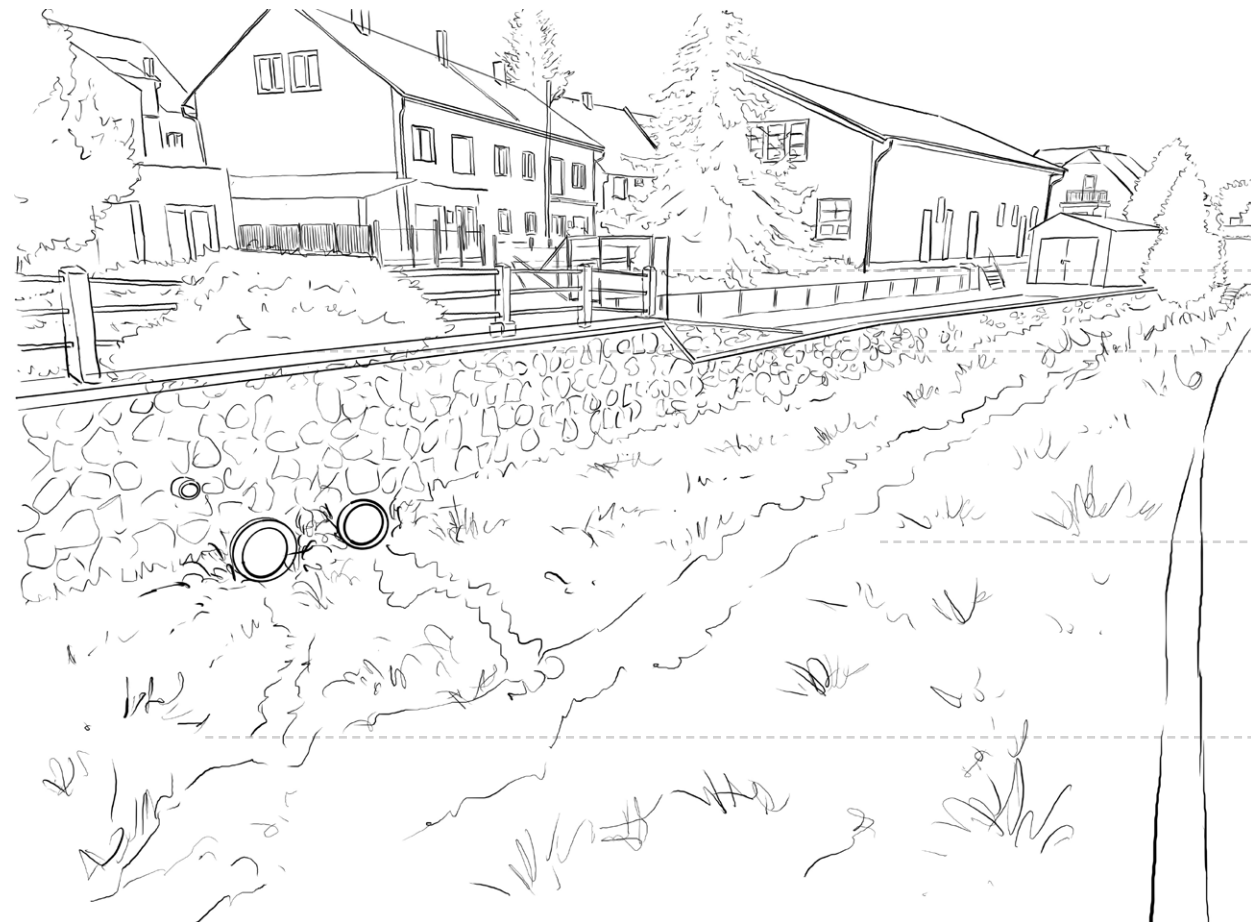
trvalkové záhony k zadržování dešťové vody

pobytový mobiliář

kvalitní materiály (žulové kostky / kamenná dlažba)

jasné uspořádání cyklistické, pěší a automobilové dopravy

Současný stav nábřeží

zpevněné břehy - bariéry v prostupnosti územím

nefunkční vegetace

ekosystémové funkce

chybějící zobytnění a zpřístupnění prostoru

Navržený stav nábřeží

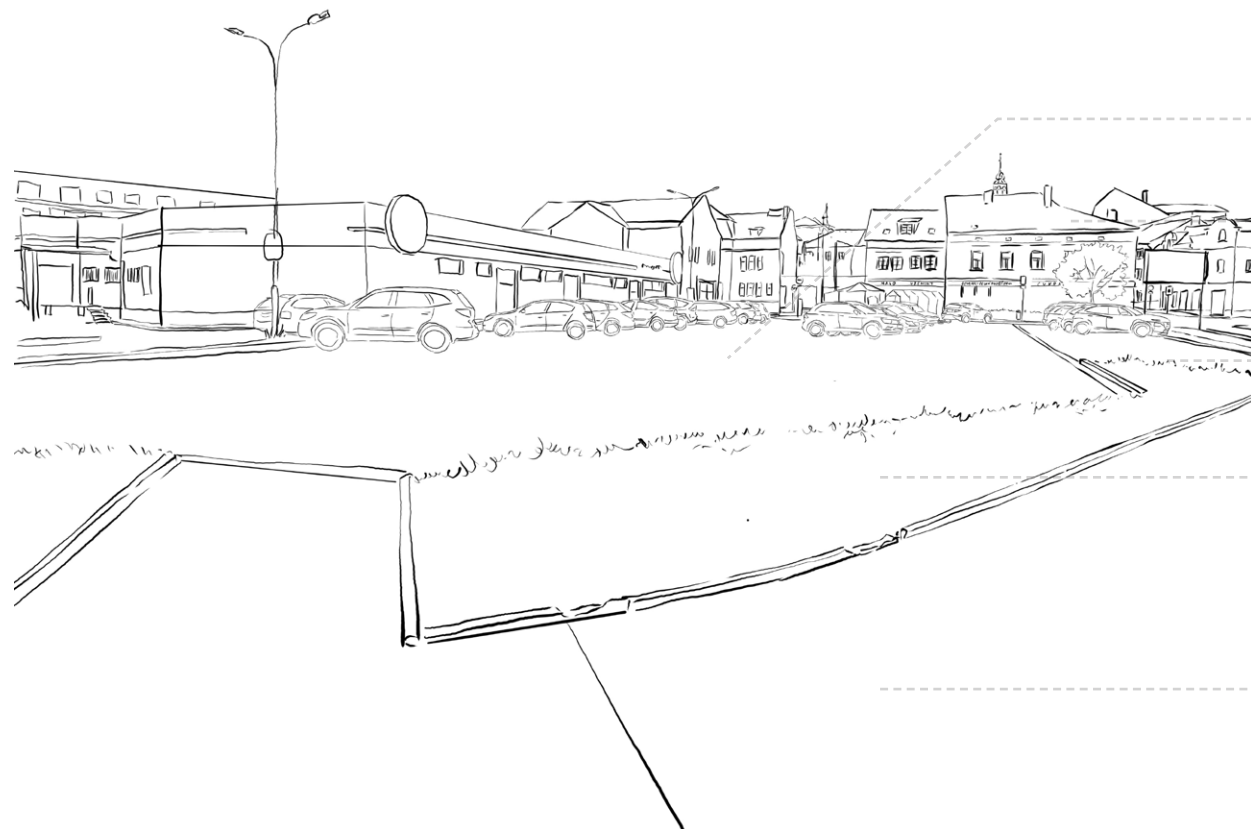
koncepční výsadba vegetace

zpřístupnění vodního toku pro pobyt

zachování přirozené části břehu pro ekosystémové funkce

Současný stav parkovací plochy

nepropustné plochy, chybějící mobiliář

návaznost na historické centrum, materiálově nesjednocené

chybějící stínící dřeviny

nefunkční zbytkové travnaté plochy

zpevněné nepropustné povrchy

Navržený stav parkovací plochy

koncepční výsadba dřevin

zasakovací záhony pro zadržení dešťové vody

propustné povrchy, materiálově sjednocení dle charakteru

pobytový mobiliář

pokryvné keřové záhony pro zlepšení vsaku a ochlazení okolí

cyklistické propojení od nádraží do centra

ZDROJE:

Seznam obrázků:

Obr.č.383: <https://besco-gmbh.de/en/projekt/eb-storf-klostervorplatz/>

Obr.č.384: https://www.123rf.com/photo_7531812_pavement-of-granite-in-the-city-of-berlin-germany.html

Obr.č.385: <https://www.naturstenskompaniet.se/in-spiration/hallar-gatsten/>

Obr. č. 386-390: <https://www.streetpark.eu/cs/>

Obr. č. 391: <https://soperslanepoole.co.uk/>

Obr. č. 392: <https://x.com/>

Obr. č. 393: <https://landezine.com/jaktgatan-and-lo-vangsgatan/>

Obr. č. 394: <https://dio-rit.com/proekty/rechnoj-port/>

Obr. č. 395: <https://www.studiovulkan.ch/en/project/glattpark-abz-opfikon/>

Obr. č. 396-398: <https://www.streetpark.eu/cs/>

Obr. č. 399: <https://in.pinterest.com/pin/569916527860942577/>

Obr. č. 400: <https://www.externalworksindex.co.uk/entry/151928/URBASTYLE/GDMSCENIC-LIN-ER-eco-paving/>

Obr. č. 401-403: <https://www.greenshadeok.com/projects>

Obr. č. 404-406: <https://www.streetpark.eu/cs/>

Obr.č. 407: <https://www.techo-bloc.com/shop/pavers/hydra>

Obr. č. 408: <https://www.externalworksindex.co.uk/entry/151928/URBASTYLE/GDMSCENIC-LIN-ER-eco-paving/>

Obr. č. 409: <https://in.pinterest.com/pin/795096509251035727/>

Obr. č. 410-414: <https://www.streetpark.eu/cs/>

Obr. č. 415, 424: <https://www.obl.at/schuetzgueter/wassergeb-wegedecke-deckschicht-chateau-beige-0-5-mm-1000-kg-big-bag/p/8414906>

Obr. č. 416: <https://in.pinterest.com/pin/569916527860942577/>

Obr: č. 417, 425: <https://www.externalworksindex.co.uk/entry/151928/URBASTYLE/GDMSCENIC-LINER-eco-paving/>

Obr. č. 418: <https://igratex.ru/>

Obr.č. 419-422: <https://www.streetpark.eu/cs/>

Obr.č. 423: <https://www.kvetnatelouky.cz/rsm-5-1-sterkovy-travnik-s-rebrickem/>

Obr.č. 426: <https://www.ajtlandscaping.co.uk/>

Obr.č. 427: <https://www.partero.cz/colormania>

Obr.č. 428: <https://www.pilnice.cz/en/oak-terrace-oak-terrace-boards/>

Obr.č. 429, 430: <https://www.streetpark.eu/cs/>

Obr. č. 431: <https://www.betoneshop.cz/produkty/betonove-dlazebni-kameny-granit-20x20-vodici-linie-178>

Obr. č. 432: <https://www.stavebniny-janik.cz/presbet-on-zamkova-dlazba-holland-6-cm-prirodni-slp>

Obr. č. 433: <https://www.novinky.cz/clanek/bydleni-tipy-a-trendy-nova-metodika-ma-zvysit-bezpecnost-zrakove-postizenych-ve-mestech-a-u-kulturnich-pamatek-40440212>

Obr. č. 434: <https://zpravy.ckait.cz/vydani/2021-03/bezbarierove-uzivani-pozemnich-komunikaci-a-materialy-hmatovych-uprav/>

Obr. č. 435: <https://www.projekt-w.de/>

Obr. č. 436: <https://www.projekt-w.de/en/architects-wish-becomes-the-standard/>

Obr. č. 437: <https://www.projekt-w.de/en/architects-wish-becomes-the-standard/>

Obr. č. 438: <https://landezine-award.com/botanical-playground/>

Obr. č. 439: <https://landezine.com/carls-hage-and-siegbahnsparken-by-kara->

van-landskapsarkitekter/

Obr. č. 440: https://www.goood.cn/Otto-park-By-Latz-Partner.htm?lang=zh_CN

Obr. č. 441-455: vlastní fotografie

Obr. č.446-460: <https://futurelandscapes.ca/natur-park-schoneberger-sudgelande>

Ob. č. 461-465: <https://www.parkamgleisdreieck.de/>

Další použité zdroje:

Manuál tvorby veřejných prostranství hlavního města Prahy: <https://ipr-praha.cz/stranka/3401/manual-tvorby-verejnych-prostranstvi>

Manuál veřejných prostranství pro město Liberec - Městské povrchy: <https://cloud.liberec.cz/index.php/s/BJJ7WGoU2hhoFxf>

